

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

D I R E C T O R : C I R U E C O N O M U

Licențiat în drept din Paris, Procuror-General la Înalta Curte de Casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESADESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

A B O N A M E N T U L

Pe an, în România . . . . . 35 lei
 6 luni . . . . . 18 „
 3 luni . . . . . 9 „
 Străinătate: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
 sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

Redacția & Administrația
 București, CALEA RAHOVEI—5
 Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 1698

A apărut Vol. II (ediția II) *Codicele de Sedință al Judecătorelui de Pace* adnotat și comentat de d-l *Corneliu Botez*, președintele Trib. S. II Covurlui. Depozit la „Curierul Judiciar”.
 Prețul 7 lei. Vol. I prețul 5.50.

S U M A R :

O importantă chestiune de procedură electorală, de d-l *Mihail Mora*;

JURISPRUDENȚĂ :

Comisiunea de apel a județului Ilfov: *Perceptorii Capitalei cu Fiscal*;

Comisiunea pentru consolidarea terenurilor petroliere a județului Prahova: *Societatea European Petroleum Company Ltd din Londra cu H. I. Haimsohn*;

Judecătoria Ocol. II Graiova: *Locot. V. Hârlescu cu Preotul Mihail Popescu și D-na Ana Niciu*.

O importantă chestiune de procedură electorală

La alegerea colegiului III de Prahova s'a întâmplat următorul fapt: în ajunul alegerii unul din candidați înaintează primului prezident al tribunalului o petiție prin care 'și retrage candidatura. A doua zi însă, aceeași persoană înregistrează la tribunal o altă petiție prin care 'și retrage retragerea candidaturii. Adică, își pune din nou candidatura.

Chestie: Acest candidat prezentat-s'a în condițiunile prevăzute de procedura electorală? Și dacă nu,—cine era în drept să judece incidentul ridicat de alți candidați?

La Camera s'a făcut contestație. Rezultatul nu ne preocupă. Chestia e însă de un mare interes și de aceea ne propunem a o analiza.

* * *

O candidatură poate fi retrasă?

Da.

Art. 27 (mod. L. 14 Februarie 1904), al. 6, din procedura electorală, o spune și nu cere altă formalitate de cât declarația de retragere.

Negreșit că situația *fostului* candidat e aceeași ca a unui funcționar care s'a retras din slujbă; el nu mai e candidat cum acesta nu mai e funcționar. Candidatura are soarta unui apel sau recurs retras: nu mai există candidatură cum nu mai există apel sau recurs.

Textul e categoric. Ceva mai mult, inexistența nici unei relațiuni între fostul candidat și alegerea care urmează, este manifestată printr'o frază foarte limpede, aliniatul 6 al art. 27 din procedura electorală: „Când un candidat își va retrage candidatura, delegații săi se vor retrage **imediat** și, dacă numărul delegaților rămași este mai mic de cât zece, se va reprimi dintre delegații eliminați, tot prin tragere la sorți”; cu alte cuvinte, nu trebuie să rămâie nici urmă de la candidatul retras.

Acum, ne întrebăm: poate el să candideze din nou?

Firește că da.

Dar dacă la retragere, după cum am văzut, legea nu cere nimic, la înscrierea candidaturii impune mai multe condiții. De sigur ca să nu se întâmple încurcături produse din dorința candidaților d'a se amăgi reciproc.

Paragraful 3 e intitulat „Candidaturile și buletinele de vot”. Prin art. 18 el cere: 1) Candidatura să fie „*propusă*”, nu pusă, și propusă de un număr de alegători proporțional cu numărul celor din colegiul respectiv. În speță ar fi nouă. 2) Propunerea să fie făcută „*cel mai târziu cu 5 zile înainte de ziua fixată pentru alegere*”, până la orele 5 după amiază.

Prima condiție nu se îndeplinește când se procedează ca în cazul nostru, candidatura nefiind propusă de numărul legal de alegători ci pusă de însuși candidatul. Nici a doua, căci termenul util nu s'a respectat, fiind pusă înăuntrul celor cinci zile; retragerea celei dintâi — retra-

gere care precedează punerea candidaturii,—fiind ea însăși în ajunul alegerii.

Nu se poate zice că n'ar fi vorba de anunțarea pur și simplu a unei candidaturi. Procedura electorală nu prevede cazul revenirii asupra retragerii, și atunci trebuie să avem în vedere dreptul comun. Pot eu retrage un apel? Aceeași întrebare ce am pus mai sus. Da. Pot face din nou apel? Da, dacă sunt în termen. Dacă nu sunt în termen, apelul e tardiv, fie chiar c'ăși zice: «retrag retragerea apelului» în loc de: «fac apel».

La numărul alegătorilor ce trebuie să propue candidatura și la termenul util, legea adaugă o a treia condiție: «declarațiunea scrisă» a alegătorilor va fi «în atâtea exemplare câte secțiuni de votare sunt, mai mult unul», pe când în speță a fost o simplă declarație personală într'un singur exemplar.

În rezumat: retragerea unei candidaturi o șterge cu totul, prin urmare cea d'a doua n'a îndeplinit condițiile cerute de lege. În cazul acesta, candidatul nu e candidat legal și nu poate fi ales, orî-câte voturi ar obține.

* *

O chestiune principală e aceea de a se ști cine judecă aceste incidente.

Iată ce spune legea.

Art. 39: «*Președintele rezolvă* singur toate incidentele, reclamațiunile și contestațiunile ce s'ar ivi în cursul operațiunilor alegerii; el le va consemna pe toate în procesul-verbal de mersul operațiunilor.

Reclamațiunile făcute în scris vor fi vizate și alăturate la dosarul alegerii.

Președintele e dator a consemna în procesul-verbal orî-ce observație s'ar face de orî-care alegător asistent.

În caz de omisiune, alegătorul asistent va putea da observația sa în scris și ea se va alătura la dosarul alegerii.

Art. 55, al. I adaugă: «Operațiunile săvârșite pentru alegerea deputaților și senatorilor pot fi contestate până în momentul validării, etc.», iar al. 2: «*Contestațiunile vor fi adresate* sau președintelui operațiunilor electorale, în timpul alegerii, sau autorității chemate de lege a se rosti asupra lor».

Și, în sfârșit, primele două aliniate ale art. 56: «Contestațiunile operațiunilor electorale, începând cu alegerea delegaților, vor fi rezolvate:

1) Pentru alegerea senatorilor și deputaților, de către Corpul legiuitor respectiv».

Rezultă de aci că incidentele, reclamațiunile, contestațiunile, se adresează fie președintelui —

care e dator să se pronunțe asupra lor —, fie autorității chemate de lege, în cazul de față Camerii deputaților.

Prin urmare, un preșident n'ar putea să nu dea atenție unui incident. Legea spune că el îl rezolvă. Legea spune și mai mult, îl obligă să consemneze în procesul-verbal orî ce observație se va face. Când se adresează contestația și președintelui și autorității respective, aceasta e un fel de a doua instanță, care nu e ținută să rezolve ca cea dintâi. Am zis «un fel» pentru că cerându-se de art. 55 să se înainteze contestația președintelui sau autorității, nu e nimeni obligat să treacă și prin primul grad de jurisdicțiune.

E însemnat faptul că președintele trebuie să se pronunțe, să «rezolve», căci alt-fel s'ar putea anula efectul celor mai riguroase prescripțiuni din lege (¹). Inchipuți-vă că s'ar prezenta o candidatură în ziua alegerii; deși n'a fost propusă în termen util, candidatul depune buletinele pe birou. Ceilalți candidați protestează. Președintele obiectează că e de resortul autorității respective să judece incidentul, și nu se pronunță. Fie că ceilalți se retrag, fie că noul candidat are mai multe simpatii sau mai mult concurs și obține cel mai însemnat număr de voturi—el e declarat ales. Contestație la Cameră sau Senat, Parlamentul validează alegerea și el rămâne bun ales, deși a fost o flagrantă încălcare de lege.

Conduc, cum a fost condus, de dorința d'a asigura alegeri cât mai demne, legiuitorul n'a putut concepe să se lase operațiunile alegerilor numai la judecata Corpului Legislativ. Destul că nu poate justiția să se pronunțe ea și numai ea asupra validărilor în fond cum se pronunță în chestiunea înscrierilor și ștergerilor de pe listele electorale,—pentru că principiul separațiunei puterilor, oprește puterea judiciară să se ocupe de cea legislativă; cel puțin președintele biroului să poată judeca pe loc, înainte sau în cursul alegerii, contestațiile; și e bine, e drept, e în interesul general că legea a permis și a obligat pe apostolii justiției să vegheze la aplicarea strictă a celor mai prețioase dispozițiuni.

Mihail Mora

Avocat

7 Iunie 1907

(¹) Nu știm dacă s'a făcut contestație în regulă chiar în timpul alegerii col. III din Prahova, prezidată de un distins membru de la Curtea de Apel din București.

JURISPRUDENȚĂ

Comisiunea de apel a recensământului general pentru constatarea contribuțiilor directe pe periodul 1906-1907—1910-1911

Audiența de la 22 Martie 1907

Președenția D-lui G. H A G I O P O L, Președinte

Perceptorii Capitalei cu Fiscul

Contribuțiuni directe. — Apel. — Dacă perceptorii au dreptul a cere modificarea rolurilor în ce privește pe contribuabili morți, dispăruți sau insolabili. — Dacă comisiunile de apel sunt competente a judeca apelul perceptorilor relativ la asemenea cazuri de scutire. — Dacă dispozițiile art. 130 și 131 din legea comptabilității publice se aplică și contribuțiilor directe. — (Art. 45, 53, 55, 56 din legea contribuțiilor directe și art. 130 și 131 din legea comptabilității publice).

1. *De și este adevărat că rolurile de recensământ general pot fi modificate în cursul perio-
dului prin adăogiri de noi contribuțiuni sau ștergeri de contribuțiuni existente, când noi baze im-
pozabile sau ivit sau când bazele existente au
incetat, dar modificarea lor nu poate fi făcută de
cât după cererea contribuabililor iar nu și după
aceea a perceptorilor.*

2. *Comisiunile de apel, sunt incompetente a ju-
deca cererile perceptorilor de a se scade din ro-
luri contribuabili morți, dispăruți sau insolabili,
asemenea scăderi intrând în competență exclusivă
a Curței de compturi; că afară de aceasta, comi-
siunile de apel fiind autorități judecătorești de
excepție, cu o competență specială, ele nu pot ju-
deca în afară de cazurile strict limitate și prevă-
zute în lege.*

3. *Dispozițiunile art. 130 și 131 din legea com-
ptabilității publice sunt privitoare atât la contri-
buțiunile indirecte cât și la cele directe, întru cât
citatele texte de lege, nu fac nici o deosebire în
această privință.*

Comisiunea,

Asupra apelurilor d-lor perceptorii ai comunei Bucu-
rești și a Fiscului, făcute prin petițiile înregistrate la
No. 44987, 44983, 46319, 46317, 44986/907, 43616, etc. con-
tra încheierilor cu No. 46391, 46392, etc. a comisiunilor
comunale a circumscripțiilor I, II, III, IV, V, VI, VII,
VIII, IX, X, din comuna București;

Având în vedere că din desbaterile urmate în in-
stanță, actele prezentate, cum și din concluziunile scrise
deuse de părți, se constată că d-nii perceptorii
ai comunei București au cerut comisiunilor de prefaceri
modificarea rolurilor de recensământ scăzându-se
din aceste roluri contribuabili dispăruți și insolabili,
căci parte din aceste comisiuni, prin încheierile cu
No. 46391, 46392, etc. au admis cererea d-lor perceptorii,
dispunând ștergerea din roluri a contribuabililor dis-
păruți și insolabili, iar parte din aceste comisiuni, prin
încheierile cu No. . . . au respins cererile d-lor per-
ceptorii ca ne având calitate a face asemenea cereri.
Contra acestor încheieri, Fiscul prin d-l inspector finan-
ciar Herișescu și d-nii perceptorii au făcut aceste ape-
luri, cari fac obiectul procesului de față. Acestea sunt
faptele;

Având în vedere că Fiscul, prin d-l inspector finan-
ciar Herișescu, înainte de a se discuta fondul procesului,
ridică finele de neprimire, că d-nii perceptorii nu ar
avea nici calitate a supune judecății comisiunilor de
prefaceri asemenea cereri, și nici aceste comisiuni nu
au cădere a judeca aceste cereri, ele fiind deferite în
competența Curței de compturi, și, în sprijinirea cere-
rei sale, invoacă dispozițiunile art. 20 din legea de ur-
mărire, art. 131 din legea comptabilității publice și art.
10 din legea impositului personal; că, așa fiind, cere
respingerea apelurilor d-lor perceptorii, menținând ro-
lurile, așa cum au fost alcătuite la recensământul ge-
neral;

Având în vedere că d-nii perceptorii ai comunei Bu-
curești, prin d-l administrator financiar N. Eustațiu, I.
C. Brătescu și Ion Codreanu, se opun la această cerere
și susțin că sunt în drept a sta în instanță și a cere
modificarea rolurilor de recensământ fiind că, în cali-
tate de perceptorii, sunt personalii răspunzători pentru
debitul dat în sarcina lor spre încasare, și comisiunea
de apel este competentă a judeca, după cererea lor, mo-
dificarea rolurilor de recensământ, când baza impoza-
bilă s'a modificat sau a încetat de a exista, și în spri-
jinirea acestuia invoacă dispozițiunile art. 45, 53, 55, 56,
etc. din legea de constatare și perceperea contribuți-
unilor directe, iar în ce privește obiecțiunea trasă din
dispozițiunea art. 131 din legea comptabilității publice
«că judecata unor asemenea cereri ar fi de competența
Curței de compturi», ea nu ar avea aplicare, întru cât
această dispoziție a legii prevede contribuțiunile indi-
recte, arenzii, taxe, taxe de timbru, taxe de succesiuni,
amenzii, lucru ce nu face în speță obiectul procesului,
așa fiind, cer admiterea apelurilor lor și prin conse-
cință reformarea încheierilor comisiunilor de prefaceri
și respingerea apelului Fiscului;

Având în vedere că legile fiscale, fiind legi de excep-
țiuni, sunt de drept strict și dispozițiunile lor de strânsă
interpretare; că de asemenea, ori de câte ori aceste legi
nu prevede ceva, trebuie, pentru rezolvarea chestiunilor
deduse judecării, a recurge la dreptul comun, C. civil;

Având în vedere că este adevărat că rolurile de re-
censământ general pot fi modificate în cursul perio-
dului prin adăogiri de noi contribuțiuni sau ștergeri de
contribuțiuni existente, când noi baze imposabile sau ivit,
sau când bazele imposabile au încetat de a exista, dar
modificarea lor nu poate fi făcută de cât după cererea
contribuabililor și aceasta rezultă din dispozițiunile art.
45, 53, 54, 55, 56, a legii pentru constatarea și perce-
perea contribuțiilor directe, din întreaga economie a
acestei legi cât și că nici o dispoziție a legii, nici formal,
nici implicit, nu încuviințează un asemenea drept d-lor
perceptorii. Din moment dar ce această lege fiscală nu
încuviințează d-lor perceptorii a face aceste cereri, este
cert că nici după dreptul comun, codul civil, nu sunt
îndreptățiți a le face, căci contractul de mandat nu poate
lua naștere de cât sau prin convențiune sau lege și un
asemenea mandat nu se vede a li se fi acordat;

Că dar, așa fiind, întru cât în legea de constatarea
contribuțiilor directe nu se prevede vre-o dispoziție
care să le dea dreptul să se prevaleze de o asemenea
calitate și nici din partea vre unui contribuabil să pre-
zinte vre-un mandat, d-nii perceptorii sunt fără cali-
tate a face aceste apeluri;

Având în vedere, că chiar dacă am admite că d-nii
Perceptorii ar avea calitate a cere modificarea roluri-
lor de recensământ, încă Comisiunea de Apel, nu are
cădere a judeca cererea lor și aceasta reese vădit din
dispozițiunile art. 130 și 131 din legea comptabilității.
Într'adevăr după dispozițiunile art. 130, administratorii,
perceptorii și în fine toți agenții fiscului care vor lăsa
să treacă termenul de prescripțiune fără a urmări su-
mele datorite, rămân răspunzători de ele și vor putea
fi condamnați de Curtea de Compturi, a le plăti cu din

averea lor. Că de asemenea, după dispozițiunile art. 131 L. cont. publice, agenții fiscalii, când vor constata că contribuabilul este în stare de insolabilitate, sau că este dispărut sau mort, fără a fi lăsat vre o avere în urma sa, sunt datorii a încheia față cu un agent al administrațiunei și cu doi contribuabili, procese de insolabilitate și a fi înaintate de Ministerul de finanțe, Curții de Compturi, care examinând actele va putea pronunța descărcarea debitului. Ori, dacă s'ar admite că Comisiunea de Apel ar fi competentă să judece, după cererea d-lor perceptori, modificarea rolurilor de recensământ, scăzând din roluri pe contribuabilii morți, dispăruți sau insolabili, implicit s'ar pronunța asupra descărcării debitului lor, lucru ce formal prin aceste texte de lege s'a dat în competența Curții de Compturi. Că de altfel, a da o altă interpretare acestor texte de lege, ar fi a deschide o cale lăaturalnică, piezișă, de a sustrage pe agenții fiscali să fie declarați răspunzători și condamnați de Curtea de Compturi la plata debitului, neîncasat din culpa lor;

Că dar, așa fiind, Comisiunea de Apel este incompetentă a judeca aceste cereri;

Având în vedere că, în afară de aceasta, Comisiunea de Apel, fiind o autoritate judecătorească de excepție, cu o competență specială, ea nu poate judeca în afară de cazurile strict limitate și prevăzute de lege;

Că dar, așa fiind, întru cât cererile d-lor perceptori nu sunt prevăzute în aceste legi, Comisiunea de Apel și din această privință nu are cădere a le judeca;

Având în vedere că în ce privește dispozițiunile art. 130 și 131 din legea contabilității publice nu ar privi de cât contribuțiunile indirecte ca arenzii, amenzi, etc. și nu ar fi aplicabile în speță, este nefondată, căci din aceste texte de lege nu rezultă vre-o distincție, și acolo unde legea nu distinge, nici autoritățile judecătorești nu sunt în drept a o face, așa că astfel fiind, ea urmează a fi înlăturată;

Pentru aceste motive, Comisiunea în majoritate, decide respingerea apelurilor d-lor perceptori, etc.

(ss) P. Hagiopol, G. I. Moteanu.

Secretar (s) Plăiașu.

Osebită părere

Sub-semnatul membru în comisia de apel, difer de părerea majorității și sunt:

1) Pentru respingerea apelurilor făcute de Fisc și confirmarea scăderilor admise de comisiunile comunale de prefaceri;

2) Pentru admiterea apelurilor făcute de perceptori la cazurile în cari Comisiunile comunale de prefaceri s'au declarat incompetente sau le-a respins prin simplă viză presidențială, pentru următoarele motive:

Articolul 53 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiilor directe arată că modificarea rolurilor se face prin comisiunile comunale, și art. 52 spune că «rolurile pot fi modificate în cursul periodului, prin adăogire de noi contribuțiuni sau ștergeri de contribuțiuni existente, în cazurile când noi baze impozabile s'au ivit sau bazele impozabile au încetat d'a exista»; iar, ca urmare a acestora, art. 56 care stabilește competența comisiunilor comunale de prefaceri ce sunt chemate a modifica rolurile arată că aceste comisiuni «vor putea admite rectificări, ștergeri sau adaose de la epoci anterioare, cel mult însă până la ultimul trimis-tru inclusiv al exercițiului închis», care în speță este Ianuarie 905/6;

Considerând că din reproducerea textelor de lege arătate mai sus, reese învedere că comisiunile comunale ca primă instanță, iar ca a doua instanță comisiunile de apel, sunt competente, în fie-care an, în luna Februarie, să modifice rolurile când bazele impozabile au încetat d'a exista. Or, mă întreb: când un contri-

buabil a murit, a încetat comerțul, s'a mutat din ra-ionul unei percepții sau a dispărut, n'a încetat pentru el baza impozabilă de odată cu moartea, încetarea co-merțului, mutarea sau disparițiunea, când acte în re-gulă s'au încheiat pentru aceasta de perceptor, con-trolor, sau agentul de urmărire însoțit de agentul ad-ministrativ (comisarul respectiv), cum în speță sunt încheiate asemenea acte pe versul somațiunilor? Evi-dent că da. Și dacă baza impozabilă a încetat d'a mai exista pentru un contribuabil, nu mai e rațiune ca el să mai figureze în rolurile percepției ca să încarce scriptele debitului cinci ani, și comisiunile comunale de prefaceri anuale sunt create tocmai în scopul d'a modifica rolurile pentru aceștia, atunci când sunt se-sizate la timp de cei interesați, și contribuabilul mort, de sigur că nu o să mai poată face el cerere de scă-dere!

Considerând că perceptorul este în prim rând inte-resat, ca la comisiunile comunale de prefaceri anuale să presinte toate cazurile de acest gen ce se constată în cursul anului, pentru ca debitul său să fie real, iar nu fictiv, căci perceptorul este răspunzător pentru debitul dat în sarcina sa (art. 78 și 79 din legea de constatare); că, afară de aceasta, însăși Statul are tot interesul ca debitele date în sarcina perceptorilor spre incasare să fie reale, căci Budgetul și-l formează luând de bază aceste debite;

Considerând că practica de toate zilele, admisă și de Ministerul de finanțe, a stabilit uzul—fiind că nici un text de lege nu oprește—ca perceptorii din oficiu să formeze ștate de adaose și scăderi pe cari să le su-pună spre cercetare cu actele de constatare comisiuni-lor comunale de prefaceri din Februarie și, în acest sens și în anul acesta au primit ordinile circulare cu No. 313 din 27 Ianuarie 907 al d-lui Inspector Herișescu și 33195 din 9 Ianuarie 907 al Administrației financiare;

Că, Comisiunile comunale și comisiunile de apel, în mod constant și unanim în toată țara s'au declarat competente, au cercetat și judecat aceste scăderi, date din oficiu, și nu văd pentru ce astă-zî, și numai pen-tru Capitala București s'ar face alt-fel, când pentru restul țării s'a urmat ca și în trecut admitându-se scă-derile morților, dispăruților și acelor care au încetat co-merțul și pentru cari sau făcut constatările legale;

Considerând că obiecțiunea ce se face că art 131 din legea Contabilității publice a Statului nu s'ar mai a-vea aplicațiunea în cazul când Comisiunile Comunale și cele de apel ar judeca asemenea scăderi, răspundem că e inexact. Acest articol are menirea și ar continua să și aibă aplicațiunea numai pentru cazurile cari nu intră în competența com. comunale și anume: pentru contribuabilii cari nu s'au executat și achitat la timp și în urma au dispărut s'au pentru acei cari s'au omis a se da la timp la scădere prin Comisiunile Comunale și au rămas deschis cu partida în debit cu unul sau două trimestre, precum și pentru dările indirecte: a-renzii, taxe, timbre, amenzi, succesiuni, și pentru care ca-zuri numai urmează a se face acte timp de 5 ani după care numai au a se cerceta de Inalta Curte de Compturi pentru a pronunța scăderea;

Că, prin urmare, bine au procedat perceptorii de au prezentat din oficiu după ce s'au conformat art. 54, actele de scăderi pentru morți, dispăruți, mutați și acei ce au încetat comerțul și n'au făcut ei declarațiuni și din oficiu s'au făcut constatări de încetare, și legal s'au de-clarat competente comisiunile când au cercetat, jude-decat și admis asemenea cereri;

Văzând și dispozițiunile art. 59 al. II din legea de constatare și percepere, după care comisiunile comu-nale din oficiu, după listele prezentate de agentul ad-ministrativ sau polițienesc în unire cu cel fiscal, for-mează ștatele de adaose și scăderi;

Considerând că în speță așa s'a procedat de către Comi-siunile comunale și deci procedarea lor fiind în confor-

mitate cu legea, și din acest punct de vedere cererea percepitorilor este admisibilă.

(s) Petru Millo

COMISIUNEA PENTRU CONSOLIDAREA TERENURILOR PETROLIFERE A JUDEȚULUI PRAHOVA

Audiența de la 12 Martie 1907

Președenția D-lui AL. D. DEMETRESCU, Prim-președinte

Societatea European Petroleum Company Ltd din Londra cu

H. I. Haimsohn

Hotărârea No. 101

Comisiunile pentru regularea și consolidarea drepturilor de concesiuni petrolifere. — Competința lor. — Dacă ele sunt competente a statua asupra capacității juridice a părților.

Societate streină. — Dacă ele pot sta în instanță atunci când nu au nici existența legală la noi în țară nici calitatea de persoană morală. -- (Art 237, 239 și 250 C. comercial).

1. Comisiunile pentru regularea și consolidarea drepturilor de concesiuni petrolifere, fiind instanțe juridice, ale căror hotărâri sunt supuse apelului, ca atare, sunt competente a statua asupra capacității juridice a părților ce se prezintă înaintea sa.

2. O societate streină care nu are existența legală în țară la noi, nici calitate de persoană juridică, nu poate sta în instanță și deci nu poate face nici contestație înaintea comisiunilor pentru regularea și consolidarea drepturilor de concesiuni petrolifere.

Comisiunea.

Având în vedere că la cererea de consolidare relativă la terenurile: unul în suprafață de 7200 metri patrați în dos la Păcuri, concedat de Ilie N. Dinu cu actul autentic la No. 404/907, altul de 6300 metri patrați, plan 27, concedate de Marin N. Dinu cu același act, altul de 6300 metri patrați, plan 31, concedat de Stan N. Dinu cu același act, altul de 6660 metri patrați, plan 53, concedat de Petre Stan Duță cu actul autentic la No. 403/907, altul de 8880 metri patrați plan 55 concedat de Maria Niculae Duță cu același act, altul de 7800 metri patrați, plan 92, concedat de C. Ploeanu cu actul autentic la No. 505/907, altul de 9360 metri patrați, plan 95, concedat de Marin I. Ploeanu cu același act, altul în suprafață de 1 h. 4800 metri patrați, plan 100, concedat de Nae N. Rusu cu actul autentic la No. 153/907, altul de 6300 metri patrați, plan 101, concedat de Stan I. Dinu cu același act, altul de 1 h. 0800 metri patrați, plan 102, concedat de către Niță I. Dinu cu același act, altul de 1 h. 1700 metri patrați, plan 103, concedat de Iordache Simion cu actul autentic No. 152/907, altul de 6600 metri patrați, plan 104, la lacul Negru, concedat de Niculae I. Buzilă cu același act, s'au prezentat contestațiuni de către Societatea European Petroleum Company prin procurator d. avocat C. Petrescu;

Având în vedere că procuratorul contestatoarei a invocat motivul că aceste terenuri le-ar avea și numita luate în concesiune cu acte anterioare de la proprietari și de la autorii lor;

Având în vedere că la prezentarea acestor contestațiuni, d. Sc. Sc. Orăscu, avocatul reclamantului H. I. Haimsohn, a ridicat incidentul că soc. European Petroleum Company Limited din Londra nu poate face contestație, neavând calitatea juridică de a sta în instanță;

Având în vedere că procuratorul contestatoarei a ridicat incidentul că comisiunea nu este competentă să judece asemenea incidente ridicate de reclamant, căci ele coprind cestiuni de drept;

Având în vedere că comisiunea așa cum este constituită este o instanță juridică și ale cărei hotărâri sunt supuse apelului;

Că ori-ce instanță, are de examinat întâi dacă cererile ce i se fac sunt făcute de o persoană capabilă de a angaja instanța;

Că dacă s'ar admite felul de a vedea al procuratorului societății, atunci ar urma ca comisiunea de consolidare să primească și să judece contestații pe care le-ar face minorii, femeile măritate fără consimțământul soțului etc.;

Că, ast-fel fiind, comisiunea găsind că este competentă a statua asupra capacității juridice a părților, respinge incidentul ridicat de d. Petrescu procuratorul contestatoarei;

Asupra incidentului ridicat de d-l avocat Sc. Sc. Orăscu, din partea d-lui H. I. Haimsohn;

Având în vedere susținerile părților și actelor prezentate;

Comisiunea constată în fapt:

Societatea European Petroleum Company Limited, constituită în Londra, societate pentru exploatare de petrol, alege încă din anul 1896-1897 țara Românească, ca câmp de exploatare;

Ast-fel, prin Pericle Tzicos în 1896 ia o cantitate foarte considerabilă de terenuri petrolifere în jud. Prahova, cu o sumă de exploatare deja existente;

Pentru motivul care-l vom vedea mai târziu, Pericle Tzicos nu trece aceste terenuri direct societății și le trece lui William Fowler care prin declarația făcută la Londra la 18 August 1897, recunoaște că el este numai de formă deținător al tuturor actelor și terenurilor cedate de Pericle Tzicos, că de fapt și drept aparține acționarilor Societății European Petroleum Company din Londra;

Această societate, de la această dată începe exploatare în țara Românească, pune sonde, extrage păcură, în fine face o întreagă exploatare și aceasta prin diferite persoane care lucrau cu procuri în regulă din partea lui William Fowler. Ast-fel, această societate găsește mijlocul ca prin William Fowler și firma comercială Wattson & Jouell din țară să funcționeze în România până la anul 1905, fără să îndeplinească nici una din formalitățile prevăzute de codul comercial de la art. 237 și până la art. 250, căci nici în transacții, nici în procese nu apare Societatea, ci în tot-deauna William Fowler;

La anul 1905 William Fowler moare și societatea continuă să lucreze prin reprezentanții săi care stăteau în justiție în baza procurilor lui William Fowler;

Se descopere însă acest fapt și atunci societatea este silită să apară ea personal, fapt ce se confirmă din convenția făcută la Londra la 29 Maiu 1906 între societate și Ebert William Fowler moștenitorul lui William Fowler, dată de la care societatea intervine în toate procesele ce avea Fowler cu diverși concesionari;

Ast-fel stând lucrurile și admitând că Societatea European Company este legal constituită în Londra, trebuie să vedem dacă, după legile noastre, această societate care face operațiuni permanente în țara Românească, are calitate juridică de a figura înaintea instanțelor noastre judecătorești;

Având în vedere că după art. 11 c. civ. combinat cu art. 78 cod. com. societățile anonime legal constituite în țară străină și care au în străinătate principală lor întreprindere au existența lor juridică, pot figura în instanțele noastre judecătorești pentru faptele isolate de comerț ce ar face în țară la noi;

Când însă aceste societăți în loc de fapte isolate voesc să facă operațiuni permanente în România, pe care o

alege ca obiect al întreprinderii lor, atunci activitatea ca și existența lor juridică sunt subordonate îndeplinirii unor anumite condițiuni prescise de lege;

Legiuitorul român în scop de a favoriza spiritul de asociație națională pentru întreprinderile din țară, a întocmit un regim special în ceea ce privește funcționarea societăților anonime străine în România;

Că pentru a garanta interesele naționalilor ce ar avea conflicte cu asemenea societăți, a căutat să ia măsuri de precauțiune, cu care să ne asigure, de serioșitatea acelor societăți, când dăsele ar voi să stabilească în țară un sediu permanent de afaceri;

Considerând că pentru a nu se putea ușor ocoli condițiunile acestui regim de unele societăți ce s'ar constitui în țară streină, unde formele ar fi mai ușoare, și care totuși ar lua România ca câmp de exploatare și unde ar face operațiuni de natură permanentă, legiuitorul nostru a subordonat prin art. 239 din codul de comerț existența juridică a celor societăți la îndeplinirea unor anumite prescripțiuni;

Considerând că dacă în acest scop de interes social au fost concepute regulile privitoare pe Societățile anonime străine, este evident că Soc. anonimă European Petroleum Company, constituită în Londra, trebuie ca cel puțin să aibă un sediu secundar legal stabilit în țară, și cum un asemenea sediu legal stabilit nu are, nu poate reclama înaintea instanțelor Românești pentru întreprinderile din țară;

Considerând că dacă s'ar zice că sus numita societate având sediu în Londra și că după statutele pe care de altfel societatea nu le presintă, obiectul întreprinderii este Europa, iar nu România, după cum o arată însuși denumirea Societății, comisiunea constată în fapt că țara Românească prin întreprinderile și exploatarea întinse ce Societatea are în țară, a fost și ea vizată ca obiect principal al întreprinderii, ca una ce face parte din Europa;

Că, ceva mai mult, din felul cum această societate a procedat de la 1897 cu exploatarea de petrol din țară, se învederează că această societate a căutat să se ascundă pe cât i-a fost cu putință numai și numai de a ocoli legile noastre și de a nu se conforma dispozițiilor art. 237 și următorii din Codul de comerț;

Considerând că legiuitorul nostru a prevăzut prin art. 250 cod. de com. cazul când aceste societăți ar opera prin alte persoane și pe ascuns în țară la noi pentru a nu îndeplini dispozițiunile codului de comerț, prescriind chiar penalitate pentru acele persoane, rezultă că legiuitorul a înțeles și posibilitatea că s'ar putea constitui societăți în străinătate nu în mod fătis și vizând țara noastră ca câmp de exploatare cu intențiunea de a eluda legile noastre;

Că, astfel fiind, și având în vedere că convențiunile încheiate cu diverșii concesionari de terenuri, coprinse în actul lui Pericle Tzicos și William Fowler, fac toate parte dintr-o serie de acte ale întreprinderii de exploatare pe teritoriul Român, nu se poate susține că unele din ele să fie considerate ca acte izolate și întâmplătoare ce societatea a făcut în țară numai prin faptul că pe unele din ele societatea nu ar avea exploatare;

Pentru aceste motive, comisiunea având în vedere că Societatea European Petroleum Company Limited din Londra nu are existență legală în țară la noi, ne având calitatea de persoană juridică, nu poate sta în instanță și deci nici face contestație și, ca atare, comisiunea respinge contestațiunile prezentate ca inadmisibile.

(ss) Al. Al. Demetrescu, Dem. I. Ștefănescu

Grefier, (s) I. Al. Ionescu

Observație.— În sensul decis de comisiunea de consolidare prin hotărârea de mai sus, a se consulta decizia Curței de casație secția III, cu No. 41/906, dată după divergență, în o afacere

petroliferă dintre Societatea anonimă de exploatare „Matschapy Rumenie“ cu F. Geerling. Vezi *Curierul Judiciar* din 1906, No. 19, pag. 152. (N. R.).

JUDECĂTORIA OCOLULUI II CRAIOVA

Audiența de la 14 Octombrie 1906

Locotenent V. Hârlescu cu Preotul Mihai Popescu și D-na A. Niciu

Cartea de judecată No.

Poprire. — Validarea ei. — Intervenția la validare a unei persoane ce nu este creditor. — Inadmisibilitatea intervenției.

Deosebirea între caracterele și efectele intervenției și contestațiunii în materie de poprire. — (Art. 462 și 458 Pr. civilă).

1. Creditor se numește persoana care are dreptul să ceară alteia care se numește debitor, îndeplinirea unei obligațiuni;

Prin urmare, cel ce săvârșește o uzurpare de drept care poate face obiectul unui proces între părți numai după ce a obținut un titlu în contra părții în culpă, partea câștigătoare se poate zice că a căpătat calitatea de creditor, de unde rezultă că cel ce nu este creditor în condițiile sus arătate, nu poate face intervențiune în judecata unei popriri.

2. Deosebirea între caracterele și efectele intervențiunii și contestației este că, pe când intervenția are de scop a pune pe intervenient prin o simplă cerere, la instanța de validare, alături de primul creditor popritor pentru a obține validarea acelei popriri în folosul său exclusiv sau al amândorora, contestația are de scop invalidarea acelei popriri, care jignește drepturile contestatorului și deci, pune pe acesta în luptă cu creditorul popritor, care tinde din contră a obține validarea.

Judecata,

Asupra cererii de validare a popririi de față și asupra intervențiunii;

Având în vedere susținerile părților și actele aflate în dosarul cauzei;

Având în vedere că creditorul cu sentința prezentată dovedește că are să primească de la principalul debitor suma ce pretinde a se popri;

Având în vedere că din procesul verbal trimis de comis. circ. I Craiova cu adresa No. 16742/906 se dovedește că s'a făcut poprirea în mâna terței, Primăria Craiova, care prin reprezentantul său fiind chemată și

la interogator și neprezentându-se, faptele se consideră mărturisite în contra sa și astfel cererea se găsește întemeiată și deci urmează a se admite;

În ce privește intervenția făcută de L-t V. Hârlescu:

Având în vedere că intervenientul prin cererea sa tinde a se invalida poprirea cerută de creditorul Pr. Mihaî Popescu pentru motivul că dânsul cu actul dotal prezentat ar dovedi că este uzufructuar al imobilului pe a cărui chirie se cere a se face poprirea și care, fără nici un drept, este închiriat de debitoarea Ana Em. Niciu, soacra sa, Primăriei Craiova;

Având în vedere susținerea intervenientului că în puterea actului dotal autentificat și transcris, care este anterior contractului de închiriere și opozabil terților, i se cuvine chiria acelui imobil și, prin urmare, d-na Niciu ne având dreptul de a percepe chiria datorată de Primărie, rău s'ar obliga aceasta a plăti creditorului popritor suma ce se reclamă;

Având în vedere concluziunea intervenientului, prin care cere admiterea intervenției și invalidarea poprirei;

Considerând că prin cererea sa, Locotenentul V. Hârlescu tinde a invalida poprirea de față, pentru motivul că această validare l-ar leza în drepturile sale de uzufructuar al averii dotale, care este tocmai imobilul închiriat pe nedrept de d-na Niciu Primăriei Craiova.

Considerând că drumul juridic pe care a apucat Locotenentul V. Hârlescu este acela al intervențiunei conf. art. 462 Proc. civ., iar nu acela al contestațiunei; este vorba deci a se ști dacă această cale este cea adevărată și dacă ea poate servi cu succes intervenientului;

Având în vedere art. 462 Proc. civ. care într'adevăr spune: *Or ce creditor* al datornicului urmărit poate interveni la judecata de poprire, până ce nu s'a dat o sentință definitivă asupra validărei;

Având în vedere de asemenea și art. 458 Proc. civ. care la alin. II zice: *Or-ce parte interesată* va putea face *contestație* .. etc... care se va judeca înainte de validare.

Considerând că art. 462 Pr. civ. vorbește de *orice creditor*, deci că să știm dacă intervenientul, în baza actului dotal prezentat, poate fi considerat ca «creditor»;

Având în vedere că «creditor» se numește persoana care are dreptul să ceară alteia, care se numește «debitor» îndeplinirea unei obligațiuni;

Considerând că intervenientul a dovedit prin actul dotal că este uzufructuarul averii dotale și că dacă debitoarea, D-na Niciu, a închiriat Primăriei Craiova imobilul dat de dânsa ca zestre, dânsa a comis o uzurpare de drept care poate face obiectul unui proces între părțile interesate și în care uzufructuarul reclamant, în puterea actului dotal, poate obține de la justiție a i se recunoaște dreptul său și a condamna partea în culpă să-i plătească o sumă de bani și numai după ces'a obținut un titlu în contră-î, se poate zice că s'a căpătat calitatea de creditor, cum ar fi în speță dacă intervenientul ar fi prezentat acest titlu;

Considerând deci că dânsul ne-fiind creditor, rău pe baza art. 462 pr. civ. a făcut această intervențiune care căută a fi respinsă ca inadmisibilă;

Considerând însă că chiar dacă am admite că acesta

se poate numi «creditor» în sensul juridic al cuvântului, cererea sa este inadmisibilă și din alt punct de vedere și anume:

Considerând că în drept deosebirea între caracterul și efectele *intervențiunei* și *contestațiunei* este că, pe când intervenția are de scop a pune pe intervenient, printr'o simplă cerere la instanța de validare, alături de primul creditor popritor, pentru a obține validarea acelei popriri în folosul său exclusiv, sau al amândorora, contestația are de scop invalidarea acelei popriri care jignește drepturile contestatorului și deci pune pe acesta în luptă cu creditorul popritor, care tinde, din contră, a obține validarea;

Și aceasta este atât de adevărat în cât altfel nici nu s-ar mai explica dispozițiunile al. II al art. 458 pr. civ. prin care arată că *orice parte interesată* va putea face *contestațiune* la poprirea încuviințată... etc.

Considerând, deci, că din amândouă aceste puncte de vedere, în mod cu totul greșit s-a recurs la calea intervențiunei, pentru a invalida poprirea, ea, deci, se vede inadmisibilă.

Pentru aceste motive, validează poprirea etc.

p. Judecător, (s) N. D. Fortunescu.

Grefier, (s) I. Constantinescu

Notă.—Cartea de judecată publicată mai sus este interesantă de oare ce atinge o grea chestiune de procedură civilă: *poprirea*.

Un creditor cu o sentință, avea de primit o sumă de bani de la o debitoare căreia Primăria Craiova—terțiul poprit—la rândul ei avea de plătit o chirie al unui imobil închiriat de către debitoare. Judecătorul a încuviințat și a și validat poprirea.

În cursul procesului pentru validarea poprirei se face o *intervenție*, prin care se cerea *invalidarea poprirei cerută de creditor*. Era săi nu admisibilă cererea de intervenție?

Cred că nu, și iată de ce socotesc că e juridică hotărârea:

În speță era o poprire, judecătorul trebuia să facă uz de articolele din procedura civilă, de la 455 înainte, aplicând principiile din această materie. În cauză prezentându-se o cerere de intervenție, conform art. 462 pr. civ., care sună: «*Ori ce creditor al datornicului urmărit, va putea interveni* la judecata de poprire prin o simplă cerere, până ce nu s'a dat o sentință definitivă asupra validării». Judele era dator să constate dacă intervenientul era creditor al datornicului urmărit.

Ce însemnează dispoziția art. 462, a explicat ministrul justiției d-l C. G. Dissescu, cu ocazia modificării codului de procedură (vezi ediția ofi-

cială a ministerului justiției a procedurii civile 1900; pag. 431):

«Am admis o soluție mixtă: cât timp poprirea nu este validată, este o instanță deschisă și până atunci ori ce creditor poate să vină să facă alte popriri în mâna terțiului; îndată ce însă s'a validat poprirea și hotărârea de validare a rămas definitivă, s'a aflat o novațiune de debitor, popritul devine debitorul personal al primului popritor; celor alți creditori ai datornicului primitiv, cari ar veni să urmărească pe poprit după validarea primei popriri, li se aplică principiul *prior jura vigilantibus*. Iată ce înseamnă dispoziția art. 462».

Intervenientul, în cazul nostru, printr'un act dotal se încearcă a dovedi că ar fi uzufructuarul imobilului închiriat terței persoane de către debitoare pentru care s'a poprit chiria, mai dovedind încă că fără nici un drept a fost închiriat. În drept, se discută dacă se poate face poprire în baza unui act dotal (*Curierul Judiciar* 1898 pag. 71).

Din toată discuția n'a reeșit întru nimic că intervenientul ar fi creditor al debitorului urmărit (D-na Niciu), căci, deși era uzufructuar al imobilului închiriat a cărui chirie s'a poprit, însă și debitoarea în cauză avea un contract prin care se dovedea că dânsa l'a închiriat terței persoane (Primăria). Deci o discuție: cine era în drept să închirieze? Și aceasta nu se putea discuta pe calea acestei intervenții neregulate, ci pe căile ordinare.

Articolele 247—252 din proced. civilă relative la intervenție, nu cred că trebuiesc aplicate la poprirea de față, fiind că ele își au rostul în toate celelalte pricini, nu la urmărit și executări.

Din articolul 462 și 464, care sună: «Suma poprită datorită de cel de al treilea, se va distribui, după scăderea socotelilor de către tribunal, între creditorii ce au urmărit, în proporție și după natura creanței lor», reese foarte clar că *intervenientul este parte alăturată creditorului popritor*, iar nici de cum o parte care poate să-i discute calitatea lui de popritor. Aceasta ne putând-o face de cât debitorul său terțul poprit. Cu alte cuvinte, este un creditor nou. Jurisprudența admite numai intervenția unei persoane, care este subrogată în parte în drepturile creditorului po-

prior (Trib. Ilfov, *Curierul Judiciar* 1898 pag. 21).

Cuvântul *a interveni* din art. 462 pr. civ. are un sens mult mai larg de cât îl are în realitate. El înseamnă atât *a interveni* în instanța de validare, cât și de *a efectua* o poprire valabilă posterior validării, însă, înainte ca sentința asupra validării să rămăe definitivă (Vezi *Dreptul* 1904 No. 56 și D. Negulescu, *Teoria Popririi*, ed. II pag. 78).

Prin urmare, bine s'a respins intervenția ca inadmisibilă.

Se mai discută dacă s'ar fi putut lua *calea contestații*; cred că de oare ce *intervenientul și-a hotărât singur calea intervenției și nu a contestații*, el singur putând a și-o conduce așa cum socotea că e mai bine,—despre contestație nu trebuia zis nimic, fiindcă chestiunea ridicată era: intervenția trebuia admisă sau nu?

Dacă și contestația în speța aceasta ar fi și ea admisibilă sau nu, este o altă chestiune.

Dem. D. Stoenescu

Craiova

Advocat

A apărut :

In Tipografia «Curierului Judiciar» Ediția III-a
Legea și procedura electorală pentru Cameră și Senat, consiliul comunal și județean, cu textul noilor modificări introduse în 1907 cu privire la permanența listelor electorale, adnotată cu jurisprudența Înaltei Curți de casație până la zi, de d-l George St. Bădulescu, prim-grefier la Înalta Curte de casație. Prețul : 3 lei broșat ; 4 lei legat flexibil în pânză.

Comandele se primesc la «Curierul Judiciar».

A apărut vol. II **CODICELE CIVIL** adnotat și comentat de d-l *Dimitrie Neagu*, fost magistrat, avocat.

Acest volum, are tot 530 pag ca și vol. I și coprinde materia Art. 286—516

Deposit la ziarul «*Curierul Judiciar*», București, calea Rahovei 5, de unde se expediază : contra valoare, mandat postal sau ramburs. **Prețul lei 12** broșat ; legat elegant, în pânză, cu numele cumpărătorului lei 14 iar cu piele la cotor lei 14.50.

A apărut : Anuarul baroului de d-l *P. Ghiăgoiu*, doctor în drept de la facultatea din Paris, avocat (Craiova). **Prețul 5 lei.** Depozit la *Curierul Judiciar*, Calea Rahovei 5, București.

Rugăm stăruitor pe abonații rămași în întârziere cu plata abonamentelor, să trimită sumele datorate prin mandat postal, direct la administrația ziarului *Curierul Judiciar*, București, sau să plătească la prezentare numai în mina încasatorilor : *I. Riveanu*, pentru provincie, și *I. St. Tudoroiu*, pentru Capitală, în schimbul chitanțelor ce vor emite din registru cu mătă învestite cu ștampila, *Curierul Judiciar*.